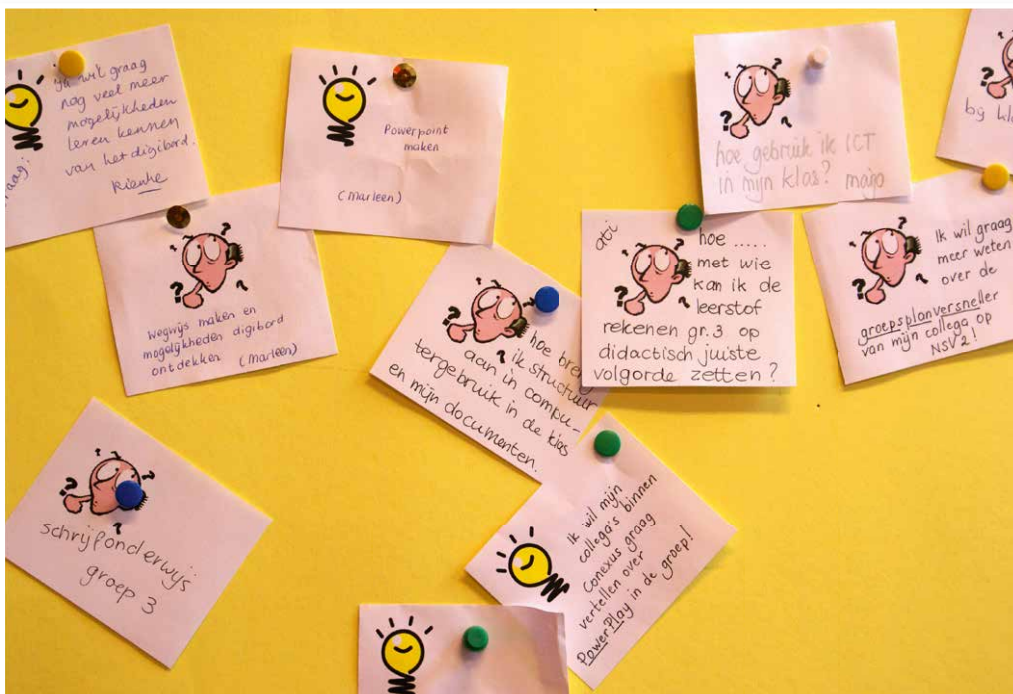

Sommige leerkrachten zijn pioniers. Ze kijken verder dan hun eigen klas en willen het

Wat heeft hen in de 'actie-modus' gezet en hoe reageer

'Het gaat om leren vanuit je eigen gedrevenheid'

Nicole Moorman is leerkracht in groep 5/6 van de Prins Claussschool in Nijmegen. Daarnaast heeft ze dit schooljaar de basis voor It ConeXus opgezet. Een online platform waar de meer dan 750 leerkrachten van stichting Conexus elkaar op expertise kunnen vinden.

It ConeXus is een (online) platform waar leerkrachten van stichting Conexus elkaar op expertise en onderwerpen kunnen vinden.

“Na veertien jaar enthousiast voor de klas ging m'n bewegingsvrijheid tussen de vier muren van het lokaal een beetje knellen. Wat begon als een persoonlijke zoektocht naar uitdaging en kennis over onderwijs, werd al snel veel groter. It ConeXus heeft me letterlijk uit de klas gehaald en enorm veel nieuwe energie gegeven. Ik heb geleerd mijn sterke kanten te benutten: op mensen afstappen, presentaties houden en samenwerking aangaan met collega's die m'n plan omarmden en wilden meedenken. Van die ervaringen groei je als mens. En dat gevoel neem ik ook weer mee de klas in. Het gaat om leren vanuit je eigen gedrevenheid en nieuwsgierigheid. Dat werkt bij kinderen zo, maar ook bij leerkrachten.

Ergens vorig jaar besprak ik de eindeloze mogelijkheden van het digibord met mijn vriendin die op een andere school binnen de stichting werkt. We besloten met onze duo-partners een avondje op school door te brengen en bij elkaar te kijken hoe we dat bord gebruiken. Zo is het idee geboren. Een online platform waarop je elkaar weet te vinden op onderwerpen waar je mee bezig bent of waar je vragen over hebt. Vervolgens is de fysieke afstand binnen de stichting klein genoeg om een bijeenkomst te organiseren: om met en van elkaar te leren.

Men is vaak geneigd van buitenaf naar een school te kijken, te bepalen waar de school zich in gaat ontwikke-

len en daar dan een werkgroep voor te formeren. Maar als je denkt vanuit lerende organisaties is er pas sprake van ontwikkeling als de leerkrachten op de werkvloer bereid zijn zich te ontwikkelen. Als zij het leuk vinden om te leren en de relevantie zien voor hun dagelijkse praktijk. De stap naar scholing is dan ook makkelijker te zetten. Ook onze stichting is bezig met professionele leergemeenschappen en het opzetten van een interne academie.

'ER IS PAS SPRAKE VAN LERENDE ORGANISATIES ALS DE LEERKRACHTEN OP DE WERKVLOER BEREID ZIJN ZICH TE ONTWIKKELEN'

onderwijs van de toekomst mede vormgeven. Drie voorbeelden van out-of-the-box-denkers.

eert het management op hun ambities? TEKST JOËLLE POORTVLIET

Ik ben ervan overtuigd dat de beweging van onderaf, wat It ConeXus wil zijn, en die van bovenaf elkaar daarin kunnen ontmoeten.

Als je iets wilt, moet je doorzetten, je argumenten helder hebben en die steeds weer goed kunnen verwoorden. Ik wil bijvoorbeeld heel graag It ConeXus op een

directieoverleg presenteren. Gezien hun volle agenda is dat nog niet gelukt, maar ik blijf volhouden. Als het niet linksom gaat, dan maar rechtsom. Ik ben bijvoorbeeld op 26 van de dertig scholen flyers gaan uitdelen. Het zijn maar speldenprikjes, maar zo hebben wel steeds meer mensen van It ConeXus gehoord en blijft de bal rollen.” |

‘Ik wil buiten de lijntjes kleuren’

Ronald Heidanus is leerkracht op het Brederocollege van stichting Het Driespan in Breda, een school voor voortgezet speciaal onderwijs. Als het aan hem ligt, verdwijnt het speciaal onderwijs binnen twintig jaar en gaan leerkrachten en leerlingen veel meer van elkaar leren.

“Vorig jaar heb ik een opleiding gedaan tot autismspecialist, maar eigenlijk ben je dan nog niks. Daarmee bedoel ik: iedere persoon is anders. Het gaat er om specialist te zijn van dat ene individu, samen een leerproces aangaan. Mijn missie is om vanuit de stem van de leerling het speciaal onderwijs zo op te rekken dat het op termijn niet meer nodig is. Buiten de lijntjes kleuren. We moeten kinderen de *tools* mee geven om te aarden in deze maatschappij. Dat zij zelf kunnen aangeven: dit ben ik, dit kan ik en dit zijn mijn talenten. Niet alleen de focus op het negatieve, op de *labels*.

‘IK BEN WEL EEN LUIS IN DE PELS VOOR ONZE ORGANISATIE, MAAR DOE NIKS SNEAKY’

Ik denk dat het overgrote deel van de so-leerkrachten is lamgeslagen door alle protocollen en regels. Ons onderwijs is heel strak vormgegeven. Neem de positionering in de klas. In het protocol voor klassenmanagement staat hoe je je leerlingen groepeert, maar voor mijn groep vond ik die opstelling op een bepaald moment niet werken en koos daarom voor een carré. Dat doe ik dan gewoon. En het werkte supergoed: de leerlingen kunnen elkaar aankijken, leren van elkaars mimiek en van de sociale interactie. Mobieltjes is een ander voorbeeld. Officieel moeten die in de kluis, terwijl de *devices* van de leerlingen over het algemeen veel sneller zijn dan de drie computers in ons lokaal. De basis is vertrouwen. En als er dan iets mis gaat, is dat een uitgelezen kans voor een les over ethiek. Ik ben wel een luis in de pels voor onze organisatie, denk

Ronald Heidanus: “Mijn missie is om vanuit de stem van de leerling het speciaal onderwijs zo op te rekken dat het op termijn niet meer nodig is.”

ik. Maar ik doe niks *sneaky* en gooi alles in de teamvergaderingen. Voorheen had ik nog geen dikke huid, de kracht om ergens te blijven en je ideeën door te drukken. Nu lukt dat beter en sta ik er ook positiever in, minder cynisch. Ik houd alle ontwikkelingen bij en haal veel inspiratie uit contacten met gelijkgestemden. Onderwijsmensen die

door alle sectoren heen werken en elkaar zowel on- als offline weten te vinden. Wat voor mij werkt is met de luiken open de wereld in. Niet die tunnelvisie van vijf dagen op dezelfde plek focussen.

Zoals ik voor de groep sta, zou ik zelf ook een leidinggevende willen. Iemand die voedt, die coacht en afstemt. De samenwerking met onze voormalige locatieleider was wat dat betreft heel inspirerend. Zij kon me ook inkaderen:

‘Prima dat je een carré-opstelling wilt doen, maar zet de onderbouwing eerst op papier’. Dat deed ik natuurlijk niet meteen – mijn prioriteit ligt bij de leerlingen – maar ik snap wel waarom het voor de organisatie belangrijk is. Dat ‘spel’ speelde zij heel goed.” |

Meer informatie: www.ronaldheidanus.nl

Durf te delen

Aysun Dogan en Sarah van Leeuwen geven les op De Toermalijn, een basisschool in een achterstandswijk van Rotterdam. Toen de lokale bibliotheekvestiging haar deuren sloot, besloten zij een zogenaamde Biblioplus in de school op te zetten waar ook ouders boeken mogen lenen. Zo slaan ze twee vliegen in één klap: beter leesonderwijs en een hogere ouderbetrokkenheid.

Van Leeuwen: “Het gaat erom dat je durft te delen. Dat hebben wij geleerd dit jaar. Twitter, Facebook, nieuwsbrieven, noem maar op. We hebben alles ingezet en door zoveel mensen op de hoogte te brengen van ons plan, gingen ook allerlei deuren open. Leerlingen van het Hout- en Meubeluringscollege in Rotterdam hebben de kasten, de leeshoek en de boekenkarren ontworpen. Shell heeft 500 euro gedoneerd. Lemniscaat deed twee dozen boeken cadeau. Ikea heeft de aankleding van de Biblioplus voor haar rekening genomen en burgemeester Aboutaleb, minister Dijsselbloem en schrijfster Carry Slee hebben op persoonlijke titel een boek geschonken.”

Dogan: “Onze omgeving, zowel thuis als op school, reageerde in eerste instantie vrij sceptisch. Ze vonden onze plannen te ambitieus. Maar de bieb staat er en nu kunnen we zelfs alweer door met bijvoorbeeld social media integreren. Daar hebben we vanuit het Samsung Onderwijsinnovatiefonds geld voor gewonnen.”

Van Leeuwen: “Met z’n tweeën zijn is in zo’n proces absoluut een voordeel. We hebben heel wat avondjes brainstormend doorgebracht en vullen elkaar goed aan. Ook in teamvergaderingen is het handig wanneer één iemand al ‘om’ is. Maar uiteindelijk wil je de rest van het team ook mee natuurlijk. Dat was een leerproces. In het begin zagen we de Biblioplus echt als ons kindje. We wisten precies hoe we het wilden. Dan vroegen we onze collega’s heel specifiek: wie wil contactpersoon zijn met de Rotterdamse bibliotheek en wie wil het Oranjefonds aanvragen? Geen reactie. Zij dachten natuurlijk: superleuk dat jullie dit doen, leef je uit en succes ermee. Het ging pas beter toen we hen zelf met ideeën lieten komen. Een collega vroeg: ‘Zal ik die wand verven waar de boekenkasten tegenaan komen?’ Ja graag!”

Dogan: “Onze directeur heeft ons de ruimte gegeven om onze plannen vorm te geven. Dat levert soms ook lastige situaties op, omdat je eigenlijk gaat meedenken over beleid. Er moest bijvoorbeeld leestijd worden ingeroosterd en zodra het woord ‘rooster’ valt, gaat iedereen steigeren.”

Twee leerkrachten zetten na het sluiten van de lokale bieb een Biblioplus op in de school, waar ook ouders boeken mogen lenen.

Tijd is altijd een issue in het onderwijs. Ons punt was: je kunt wel vanuit de bieb boeken aanbieden, maar als kinderen in de ene klas dagelijks leestijd krijgen en in de andere één keer per week, loopt het spaak. Omdat lezen echt een speerpunt is voor onze leerlingen, kregen de Biblioplusplannen uiteindelijk ook aandacht in de teamvergaderingen. Ergens concurrer je namelijk altijd met andere projecten die ook tijd vragen. Children's zone* bijvoorbeeld, of de 1-Zorghoute. Het verschil is dat de Biblioplus echt vanuit ons komt: vanuit de leerkrachten.” |

‘IN TEAMVERGADERINGEN IS HET HANDIG WANNEER ÉÉN IEMAND AL ‘OM’ IS’

* Rotterdams project waarin scholen, overheid, consultatiebureaus, kinderopvang, woningcorporaties, bedrijven en andere partners nauw samenwerken. De school, met een 36-urige schoolweek en de beste leraren, vormt de kern van de zone.

ONDERWIJS PIONIERS TROFEE

Nicole Moorman van It ConeXus en Aysun Dogan en Sarah van Leeuwen van de Biblioplus zijn in het schooljaar 2012/2013 geselecteerd voor Onderwijs Pioniers Trofee 2013. Een programma dat budget en begeleiding biedt aan leerkrachten die goede ideeën willen realiseren. Uiteindelijk gingen Lydia Vonk en Joyce van der Hoorn van basisschool De Fontein uit Alphen aan den Rijn er met de Onderwijs Pioniers Trofee 2013 vandoor. Zij kregen de trofee voor hun project ‘Zoek het uit!’; een database van verschillende thema- en instructiefilms voor leerlingen van verschillende groepen, waarin de expertise van een leerkracht op een specifiek gebied centraal staat.

Meer informatie: www.onderwijspioniers.nl

advertentie

Kom in actie voor Peru

Peru: In het dorp Huarahuara staat een school voor Indianenkinderen. Het dorp ligt 4.000 meter hoog in de bergen. Er komen bijna geen andere mensen. De overheid stuurt leerkrachten om les te geven. Maar zij spreken vaak alleen Spaans, terwijl de Indianen een eigen taal spreken: het Quechua. Dat is lastig voor de Indianenkinderen. Ze snappen soms niet eens waar de les over gaat. Edukans helpt zodat leerkrachten Quechua leren. En via de computer is er nu ook geschikt lesmateriaal. Nu leren kinderen eerst lezen in hun eigen taal en daarna leren ze ook Spaans. Daar worden ze pas echt wijzer van!

Voer actie voor goed onderwijs voor Indianenkinderen in Peru en vraag de kant en klare leskrant wereldoriëntatie gratis aan voor elke leerling.
Kijk op www.edukans.nl/scholenvoorscholen.

“Kinderen hoog in de bergen moeten dezelfde kansen krijgen als de kinderen in de stad.”
directeur Julius

Meester Jesús vertelt over zijn ICT lessen op de Huarahuaraschool

